

FACTSHEETS OMGEVINGSZAKEN

ARCHEOLOGIE

**RUIMTELIJKE
KWALITEIT**

**NATUUR NETWERK
NEDERLAND
(NNN)**

**NATUUR
BUITEN NNN**

**WEIDEVOGEL
KANSGEBIED**

**Wnb
STIKSTOF**

**Wnb
HOUTOPSTANDEN**

**Wnb
SOORTEN**

**NATUURINCLUSIEF
BOUWEN**

ONTGRONDINGEN

VAARWEGEN

**WATERROBUUST
BOUWEN**

ARCHEOLOGIE

DOEL

De bescherming van archeologische waarden en de te verwachten archeologische waarden.

WAAROP GEBASEERD?

- Verordening Romte Fryslân 2014
 - FAMKE (Archeologische kaart)
 - Omgevingsverordening (nog niet in werking)
 - Erfgoedwet
-

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Bereken de omvang van de ingreep. Bij een bestemmingsplan is dit meestal de omvang van de bestemmingswijziging. Bij een omgevingsvergunning is dit de optelsom van de feitelijke ingrepen (bouw, sloop, beplanting, leidingen en dergelijke).
 2. Kijk op de FAMKE-kaarten vanaf welke omvang onderzoek nodig is.
 3. Als onderzoek aan de orde is dan moeten de resultaten van het onderzoek in de toelichting worden benoemd.
 4. Bij uitkomst nader onderzoek/proefsleuf moet een Programma van Eisen worden bijgevoegd.
 5. Als archeologisch onderzoek niet nodig is dan een dubbelbestemming opnemen om de verwachtingswaarden (indien aanwezig) te beschermen. Dit geldt ook als de bestemmingswijziging kleiner in omvang is dan het advies dat de FAMKE geeft.
 6. Als beide FAMKE-kaarten aangeven dat geen onderzoek nodig is dan is een dubbelbestemming niet nodig.
 7. Als bij bestemmingswijziging geen feitelijke ingrepen plaatsvinden dan mag gemotiveerd worden afgeweken van de eis van onderzoek. Er moet dan wel een dubbelbestemming worden gelegd.
-

VERPLICHTE PROCES-EIS

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [FAMKE \(archeologische kaart\)](#)
- [Omgevingsverordening artikel 2.1](#)
- [Verordening Romte Fryslân 2.2.1](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

RUIMTELIJKE KWALITEIT

DOEL

Het is belangrijk de kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen herkenbaar te houden en de cultuurhistorische waarden te behouden.

WAAROP GEBASEERD?

- Omgevingsvisie De Romte Diele
- Verordening Romte Fryslân
- Omgevingsverordening (nog niet in werking)
- Grutsk op 'e Romte en Cultuurhistorische kaarten

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Als sprake is van een uitbreidingsplan of een plan in het landelijk gebied dan moet er aandacht zijn voor ruimtelijke kwaliteit/inpassing.
2. Gemotiveerd moet worden hoe invulling kan worden gegeven aan de blijvende herkenbaarheid van de cultuurhistorische/landschappelijke kernkwaliteiten.
3. Gebruik Grutsk en de Cultuurhistorische kaarten (CHK) voor het opstellen van een analyse van de aanwezige waarden.
4. Na de analyse kan een inrichtings- en inpassingsplan worden opgesteld. Dit kan ook aan de orde zijn bij herbestemming.
5. De daadwerkelijke uitvoering en instandhouding moet conform het inpassingsplan worden geborgd (inclusief termijn) in het plan dan wel de omgevingsvergunning.
6. Wanneer sprake is van een complex plan dan kan/is het noodzakelijk ter voorbereiding een Omgevingstafel worden georganiseerd. De provincie zal in bepaalde gevallen willen aanschuiven.
7. Betrokkenheid provincie in een vroege fase is in ieder geval gewenst als ontheffing van de Verordening Romte Fryslân (VRF) nodig is.
8. De advisering van de provincie over binnenstedelijke plannen is in beginsel vrijblijvend (tenzij sprake van belangrijke cultuurhistorische waarden).

VERPLICHTE PROCES-EIS

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Grutsk \(Structuurvisie\)](#)
- [Verordening Romte Fryslân artikel 2.1.1](#)
- [Omgevingsverordening artikel 2.1 en 2.2](#)
- [Omgevingsvisie Landschapsdoelen 5.4](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

Natuur Netwerk Nederland (NNN)

DOEL

Het gaat om natuurgebieden die behoren tot het Natuur Netwerk Nederland. Het doel is de natuurgebieden te behouden, herstellen en te ontwikkelen. Een nieuwe ontwikkeling in de NNN is in beginsel niet toegestaan.

WAAROP GEBASEERD?

- Verordening Romte Fryslân
- Omgevingsverordening (nog niet in werking)

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Vindt de ontwikkeling plaats in NNN of nabij de NNN?
2. Zijn er significante effecten of is er sprake van areaalverlies?
3. Dan is een ontwikkeling alleen mogelijk als sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn.
4. Stel een mitigatieplan op (door deskundige).
5. Er moet compensatie plaatsvinden, zodat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang van de NNN.
6. De genomen stappen uit 7.1.3 en 7.1.4 VR moeten aangehouden worden en helder worden verwoord in de toelichting/ruimtelijke onderbouwing. Mitigatie/compensatie moet worden geborgd in het plan.
7. Voer in een vroegtijdig stadium informeel vooroverleg met de provinciale dienst (bijvoorbeeld) in spreekuur Romte.
8. Bestaand gebruik mag worden voortgezet indien de gronden binnen de NNN nog niet zijn verworven voor natuurontwikkeling.

DOORLOPEN STAPPEN NIET VRIJBLIJVEND

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Omgevingsverordening artikel 2.37 t/m 2.44](#)
- [Verordening Romte Fryslân 7.1](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

NATUUR BUITEN NNN

DOEL

Het doel is bestaande natuurgebieden (bijvoorbeeld bosgebieden en natuurlijke elementen, zoals houtwallen en water) te behouden, herstellen, ontwikkelen.

Een nieuwe ontwikkeling in natuur buiten NNN is in beginsel niet toegestaan.

WAAROP GEBASEERD?

- Verordening Romte Fryslân
- Omgevingsverordening (nog niet in werking)

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Vindt de ontwikkeling plaats in natuur buiten NNN?
2. Dan is een ontwikkeling alleen mogelijk als sprake is van een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang.
3. Als het openbaar belang is aangetoond moeten vervolgens de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep.
4. Stel ook een mitigatie- compensatieplan op (door deskundige) voor zover fysiek-ruimtelijk mogelijk en financieel haalbaar.
5. De genomen stappen moeten helder verwoord worden in de toelichting/ ROB. Compensatie/mitigatie moet worden geborgd in het plan.
6. Voer in een vroegtijdig stadium informeel vooroverleg met de provinciale dienst (bijvoorbeeld in spreekuur Romte).
7. In natuur buiten NNN is normaal agrarisch gebruik (inclusief bijbehorende bebouwing en nevenactiviteiten) mogelijk. Hier geldt dus een vrijstelling. Dit kan worden vermeld in de toelichting/ruimtelijke onderbouwing.
8. Natuur buiten NNN kent geen externe werking. Dus als de ontwikkeling net naast de Natuur buiten NNN ligt dan hoeft u geen actie te ondernemen.

DOORLOPEN STAPPEN NIET VRIJBLIJVEND

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [VRF kaart 3 en art. 7.2.1 en 7.2.4 \(Verordening Romte Fryslân\)](#)
- [OVO bijlage 2.4 en art. 2.48 t/m 2.50 \(Omgevingsverordening\)](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

WEIDVOGELKANSGBIED

DOEL

Weidevogelkansgebieden bestaan uit ruime en open gebieden met voldoende openheid en rust. Planologische ontwikkelingen die verstoring werken op het weidevogelkansgebied zijn in principe niet toegestaan.

WAAROP GEBASEERD?

- Verordening Romte Fryslân
- Omgevingsverordening (nog niet in werking)

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Vindt de ontwikkeling in of nabij (binnen 300 m) weidevogelkansgebied plaats?
2. Zo ja, laat dan de provincie een berekening maken van de omvang van de mogelijke extra verstoring.
3. Als er geen extra verstoring is dan volstaat een vermelding hiervan in de toelichting/ruimtelijke onderbouwing.
4. Is wel extra verstoring dan goed motiveren dat sprake is van openbaar belang. Er moet ook naar alternatieve locaties gekeken worden.
5. Vervolgens moet een belangenafweging (tussen weidevogelkansgebied en de ontwikkeling) worden gemaakt en moet een mitigatieplan opgesteld (in samenwerking Vogelwacht).
6. Bij verstoring van 0,5 ha of meer moet financieel gecompenseerd worden (te voldoen voordat het plan ter inzage gaat).
7. Voor agrarische bedrijven geldt een vrijstelling. De agrarische productie-functie, inclusief ontwikkelingsmogelijkheden (ook nevenactiviteiten) vallen hieronder.

NIET VRIJBLIJVEND ALS SPRAKE IS VAN EXTRA VERSTORING

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Verordening Romte Fryslân - kaart 7 en artikel 7.2.2 en 7.2.4](#)
- [Omgevingsverordening - bijlage 2.5 en artikel 2.51 t/m 2.54](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

Wnb – STIKSTOF

DOEL

Veel activiteiten produceren stikstof. Te veel stikstofneerslag is slecht voor de natuur en de beschermde Natura 2000-gebieden. Daarom heeft u een natuurvergunning of een ander toestemmingsbesluit nodig voor activiteiten waar stikstof bij vrijkomt.

WAAROP GEBASEERD?

- Wet natuurbescherming
- Gebiedsbescherming

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Vinden er bouwwerkzaamheden plaats, vindt een verandering in het gebruik plaats en/of neemt het aantal dieren toe?
2. Zo ja, maak een Aerius-berekening met de meest recente calculator.
3. Voeg de berekening bij het plan en vermeld de uitkomsten in de toelichting of ruimtelijke onderbouwing. Duidelijk moet zijn dat het plan uitvoerbaar is.
4. Wordt toepassing gegeven aan extern salderen, leg de berekening dan in een vroegtijdige fase voor aan wnb@fryslan.frl.
5. Update de berekening als voor de vaststelling plan/verlenen omgevingsvergunning een nieuwe calculator met belangrijke wijzigingen is uitgebracht.
6. In zijn algemeenheid dient bij de berekening uit te worden gegaan van de maximale planologische mogelijkheden (bij recht, afwijking en wijziging) die het ruimtelijk besluit mogelijk maakt.

RECHTSTREEKS WERKENDE REGELING

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Ruimtelijke Plannen en Stikstof Fryslân](#)
- [Stikstof vergunning Fryslân](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

Wnb - HOUTOPSTANDEN

DOEL

De Wnb - houtopstanden heeft als doel om het areaal aan bos in Nederland gelijk te houden.

WAAROP GEBASEERD?

- Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden
-

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Vindt er kap van houtopstanden plaats?
 2. Zo ja, dan is een melding en herplanting verplicht als de houtopstand buiten de begrenzing bebouwde kom houtopstanden ligt en de houtopstand groter is dan 10 are (1.000m²) of als het gaat om bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer (ook als slechts een deel hiervan wordt gekapt).
 3. Uitzonderingen op de meldplicht zijn te vinden op: Kap en herplantplicht Fryslân.
 4. Vermeld in de toelichting op het plan welke situatie van toepassing is en neem in geval van melding en herplanting contact op met wnb@fryslan.frl.
 5. De uitvoering van de herplant moet in het plan zijn geborgd.
-

RECHTSTREEKS WERKENDE REGELING

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Omgevingsverordening artikel 5.33 e.v.](#)
- [Wet natuurbescherming Fryslân](#)
- [Kap en herplantplicht Fryslân](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

Wnb - SOORTEN

DOEL

De Wet natuurbescherming beschermt Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. De wet moet ervoor zorgen dat de verschillende planten- en diersoorten in de natuur blijven bestaan. Ook kwetsbare soorten mogen niet verdwijnen.

WAAROP GEBASEERD?

- Wet natuurbescherming - soorten

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Laat een quikscan uitvoeren als er sprake is van fysieke ingrepen (denk ook aan sloop, verbouw, kap en demping).
2. Beschermden soorten aangetroffen? Laat dan beoordelen of de activiteit negatieve effecten heeft op deze soorten. Voor een aantal activiteiten gelden vrijstellingen voor bepaalde soorten.
3. Hebben de werkzaamheden negatieve effecten op beschermde dieren of planten, probeer dan schade aan beschermde soorten te voorkomen door mitigerende maatregelen (bijvoorbeeld werken met volgens werkprotocol).
4. Indien door mitigerende maatregelen niet voorkomen kan worden dat verboden worden overtreden en er negatieve effecten zijn op beschermde soorten dan heeft u ontheffing nodig.
5. Vraag een ontheffing aan bij de provincie (wnb@fryslan.frl).
6. In de toelichting op een plan moet worden gemotiveerd dat het plan uitvoerbaar is in het kader van de Wnb soorten. Van een omgevingsvergunning kan pas gebruik worden gemaakt zodra de benodigde ontheffing Wnb is verkregen. Benoem tevens hoe u het advies vertaalt in maatregelen.

RECHTSTREEKS WERKENDE REGELING

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Bescherming van plant- en diersoorten - Fryslân](#)
- [Regeling - Wet natuurbescherming](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

NATUURINCLUSIEF BOUWEN

DOEL

“We bevorderen natuur-inclusief ontwerpen bij nieuwe ontwikkelingen. Ook bij het werken aan andere opgaven, in landelijk én stedelijk gebied, kan de natuur versterkt worden (bijvoorbeeld groene woningbouwlocaties en bedrijventerreinen)”

WAAROP GEBASEERD?

- Omgevingsvisie De Romte Diele
- Omgevingsverordening (nog niet in werking)

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Vindt er nieuwbouw of verbouw/renovatie/verduurzaming plaats?
2. Zoek contact met de initiatiefnemer en bespreek de mogelijkheden voor natuurinclusief bouwen aan de hand van de checklijst van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.
3. Geef in de toelichting aan van welke mogelijkheden gebruik gemaakt wordt.
4. Regel de borging (bv. door de maatregelen onderdeel uit te laten maken van het inrichtingsplan).

BETREFT VOORALSNOG VRIJBLIJVEND ADVIES

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Tips natuurinclusief bouwen](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

ONTGRONDINGEN

DOEL

Een ontgrondingenactiviteit is in principe vergunningplichtig. Er zijn een aantal vrijstellingen in de verordening opgenomen. Door vooraf in het kader van het ruimtelijk plan al te kijken naar dit aspect kan mogelijk voorkomen worden dat de initiatiefnemer nog apart een ontgrondingenvergunning moet aanvragen.

WAAROP GEBASEERD?

- Ontgrondingenverordening Friesland
 - Omgevingsverordening (nog niet in werking)
-

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Wordt nieuw water gegraven (bijvoorbeeld poel, sloot, waterput, zwembad, vijver en dergelijke)?
2. Als niet dieper dan 2 meter wordt ontgrond en/of niet meer dan 10.000 m³ grond naar elders afgevoerd wordt dan is sprake van een vrijstelling. De vrijstelling geldt meestal alleen als dit in de toelichting/ruimtelijke onderbouwing is benoemd.
3. Bij twijfel kunt u contact zoeken met de Provincie (FUMO). In de toelichting/ruimtelijke onderbouwing beschrijven wat het oordeel van de FUMO was.
4. Voor ontgrondingen waarbij meer dan 3000 m² wordt afgevoerd geldt een meldplicht bij de FUMO.

GEEN ONDERBOUWING BETEKENT APARTE VERGUNNINGPLICHT

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Ontgrondingenverordening Friesland](#)
- [Omgevingsverordening – art. 4.1 e.v.](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

VAARWEGEN

DOEL

De regeling is opgesteld ten behoeve van het vaarwegbeheer en het nautisch beheer. Vaarwegbeheer gaat over het beheer van het profiel van de vaarweg (zowel onder als boven water). Nautisch beheer gaat over alle maatregelen ten behoeve van vlotte en veilige afwikkeling van scheepvaartverkeer.

WAAROP GEBASEERD?

- Vaarwegenverordening Fryslân 2014
- Omgevingsverordening (nog niet in werking)

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Liggen in of aansluitend aan het plangebied provinciale vaarwegen?
2. Zo ja, dan is de Vaarwegenverordening Fryslân van toepassing.
3. Vermeld de betreffende vaarweg met bijbehorende beheerzone en/of bebouwingsvrije zone in de toelichting op het plan.
4. Voorziet het plan in nieuwe bebouwingsmogelijkheden in de bebouwingsvrije zone kan/zal een ontheffing nodig zijn. Neem in dat geval contact op met Nautische Zaken van de provincie (provincie@fryslan.frl).

RECHTSTREEKS WERKENDE REGELING

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Omgevingsverordening artikel 7.22 e.v.](#)
- [Vaarwegenverordening Fryslân 2014](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS

WATERROBUUST BOUWEN

DOEL

In de Omgevingsvisie De Romte Diele is het waterrobuust inrichten van Fryslân als doelstelling benoemd. Onder waterrobuust bouwen wordt verstaan het voldoende hoog en/of adaptief bouwen, zodat bij calamiteiten de schade van een overstroming beperkt blijft.

WAAROP GEBASEERD?

- Omgevingsvisie 'De romte diele'
- Omgevingsverordening (nog niet in werking)

HOE REGEL JE HET IN EEN PLAN?

1. Voorziet het plan in nieuwe bebouwing/vervangende nieuwbouw?
2. Zo ja, is er sprake van wonen, werken, vitale- en kwetsbare functies?
3. Check het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) en weeg af of de aanleghoogte voldoende is. In het Regionaal Waterprogramma is een globaal advies opgenomen over de minimale aanleghoogte uitgesplitst naar functie en gebiedstype.
4. Leg de gewenste aanleghoogte vast in de planregels.

VANAF 2024 IS DIT NIET VRIJBLIJVEND

WAAR KAN IK ER MEER OVER VINDEN?

- [Omgevingsverordening artikel 2.5](#)
- [Regionaal Waterprogramma 2022/2027 Fryslân](#)

←
TERUG NAAR
OVERZICHT
FACTSHEETS